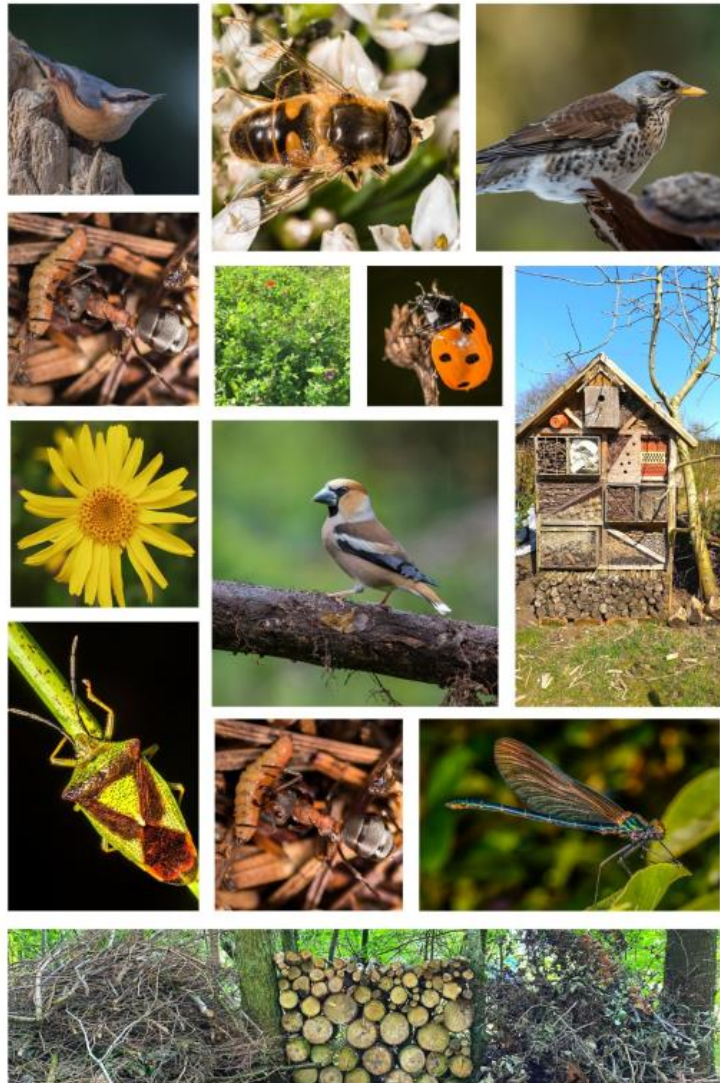

GIV PLADS TIL
BIODIVERSITETEN

NATURENS RIGE

Pilotprojekt om biodiversitet

■ maj 2022

Uhæmmet i Hemmet

Uhæmmet i Hemmet

Uhæmmet i Hemmet er et pilotprojekt, som understøtter Hemmet sogns ønske om at arbejde bredt med biodiversitet. Formålet er dels at få viden om et sogns tilgang til arbejdet med biodiversitet samt dels at støtte Hemmet i deres vision om at blive Vestjyllands vildeste landsby. Projektet kan også være til inspiration for andre sogne og borgere i og uden for Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvordan er projektet begyndt?

Uhæmmet i Hemmet begyndte, da Hemmet Borger- og Erhvervsforening henvendte sig til kommunen for at høre, om vi var interesserede i at lave et samarbejde omkring øget biodiversitet i Hemmet.

Idéen til projektet er opstået efter det kommunalpolitisk er blevet besluttet at stoppe med at slå græsset på Hemmet stadion. I Hemmet har en gruppe borgere tænkt, at afviklingen af stadion vil kunne medføre ny udvikling og anvendelse af arealet.

Da kommunen samtidig dyster i Miljøministeriets konkurrence om at blive Danmarks Vilde Kommune, er det derfor oplagt, at de to parter er gået sammen om et fælles projekt.

Efter et indledende møde blev der nedsat en styregruppe med deltagelse af kommunens biologer og landdistriktskoordinatoren samt medlemmer af Hemmet Borger og Erhvervsforening og Hemmet Kulturhus.

Gruppen drøftede processen for projektet og valgte at gå frem efter nedenstående:

1. Hvad vil vi opnå med projektet? Herunder fastlæggelse af vision, mål og formål
2. Hvem skal inddrages og have glæde af projektet?
3. Hvordan skal processen for projektet forløbe?

Hvad vil vi opnå med projektet?

Uhæmmet i Hemmet er et pilotprojekt, som skal understøtte Hemmet sogns ønske om at arbejde bredt med biodiversitet.

Ønsket er endvidere, at den opnåede læring og viden om projektet skal kunne inspirere andre sogne og borgere i og uden for Ringkøbing-Skjern Kommune. Med det udgangspunkt blev styregruppen enige om følgende mål i projektet:

- At arbejde forsøgsvis og i fællesskab for øget biodiversitet på sogneniveau

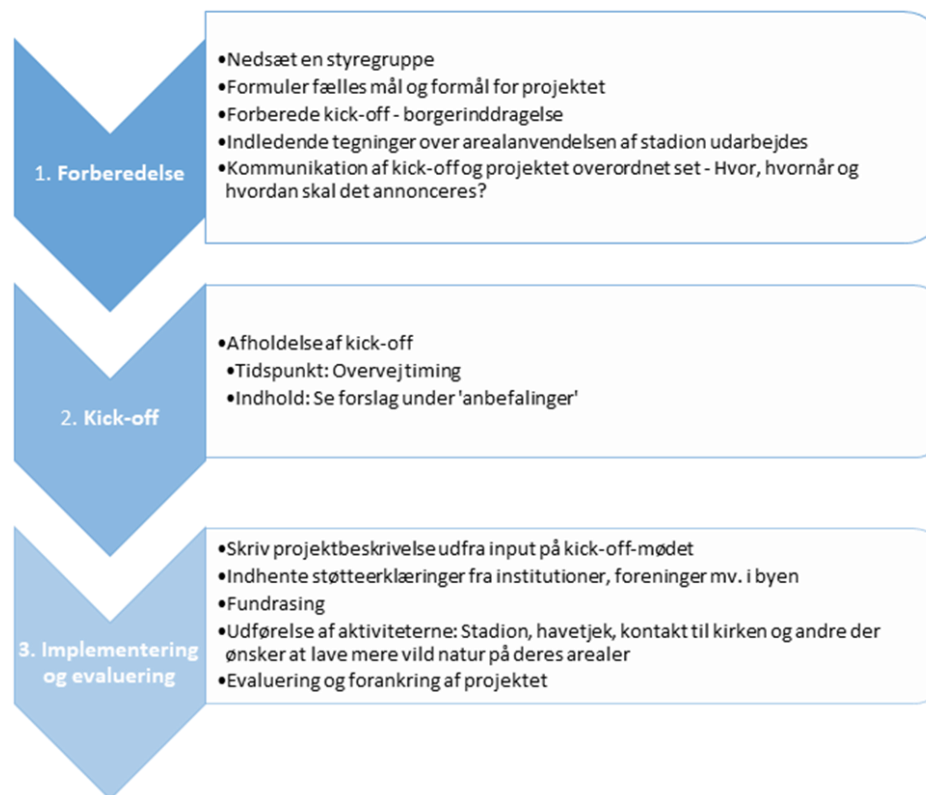
- At skabe lokal udvikling og naturoplevelser – bl.a. gennem omdannelse af det gamle stadion i Hemmet
- At sætte Hemmet på landkortet som et sogn, der arbejder for øget biodiversitet
- At lade projektet indgå som et pilotprojekt under Vores Vilde Vestjylland samt understøtte kommunens vision om at være Naturens Rige.

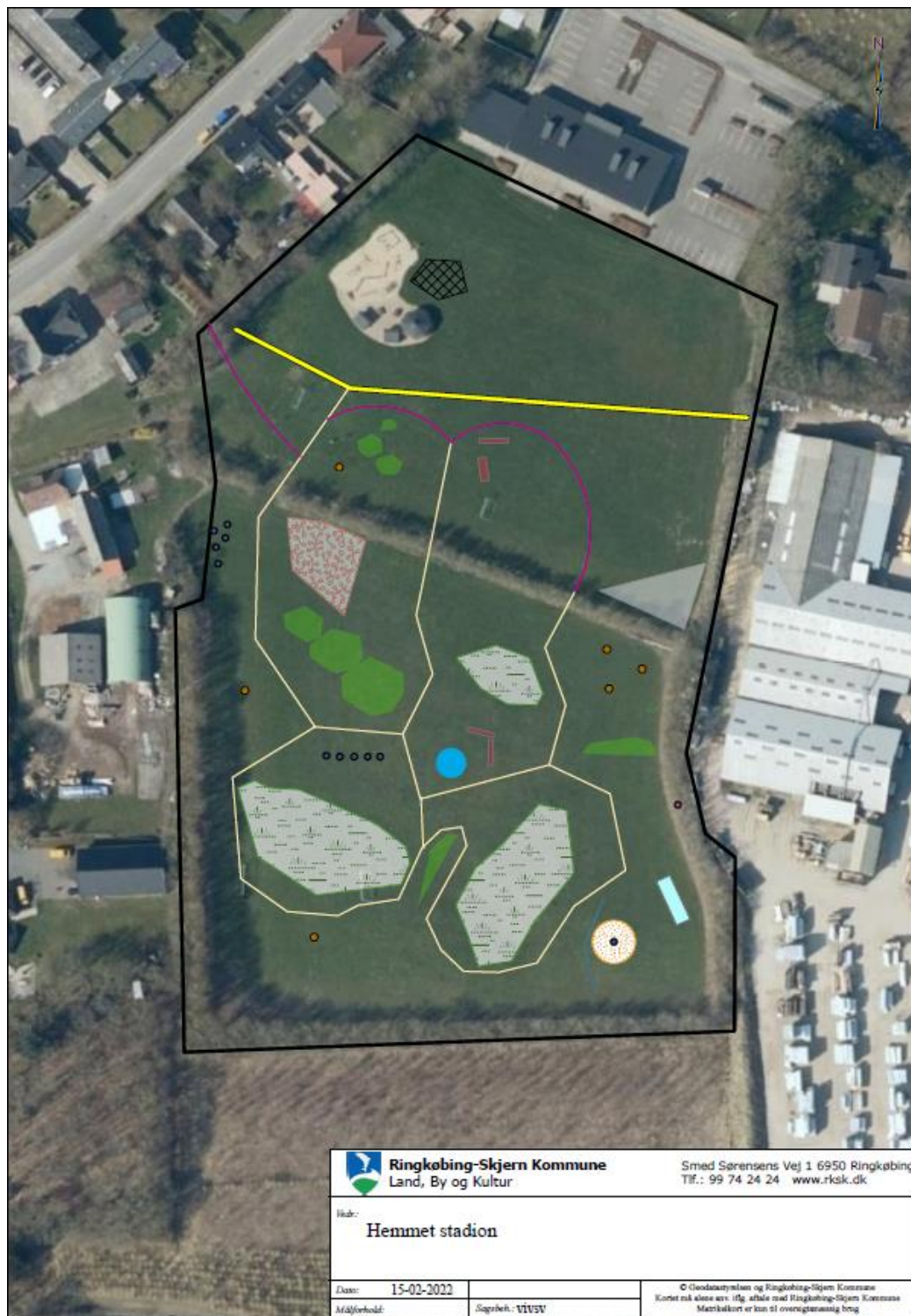
Hvem skal inddrages og have glæde af projektet?

Styregruppen besluttede at lave et kick-off-møde om projektet for at inddrage en bred gruppe af borgere og få dem til at tage ejerskab på projektet.

Styregruppen indbød derfor alle interesserede borgerne i Hemmet sogn til opstart på projektet.

Projektets procesplan

Omdannelse af det gamle stadion

Målet er at omdanne den 1,5 ha store, flade græsplæne til et summende, blomstrende, velsmagende og rekreativt område, hvor glæden ved naturen opleves af borgere i alle aldre. Tanken er, at området bliver et lokalt aktiv, som giver anledning til dialog og begejstring.

Der etableres en 800 meter lang sti, områder med vand, sten- og jorddiger samt gemmesteder foruden plantning af en masse blomster, frugt- og løvtræer. Her vil borgerne kunne plukke frugt og bær, holde temadage f.eks. æbledage, naturleg for børnehaven eller gåture for plejehjemmets beboere.

Havetjek

Derudover er de lokale haveejere blevet tilbudt et havetjek med henblik på at øge biodiversiteten i haverne.

I alt 12 haver er gennemgået for relevante biodiversitetstiltag. I én af haverne blev der fundet en population af den invasive art *Gul kæmpekalla*. Kommunen blev noget overrasket, da den ikke er fundet før i Vestjylland. Der er nu påbegyndt en ihærdig bekæmpelse af populationen for at undgå spredning.

Tanken er, at området bliver et lokalt aktiv med varieret natur, hvor glæden ved naturen opleves af borgere i alle aldre. Der er ikke så mange, der spiller fodbold længere, så der er derfor ikke brug for den velklippede græsplæne mere.

Ressourcer

Borgerne og erhvervslivet i Hemmet har bidraget med både penge og frivillig arbejdskraft. Ringkøbing-Skjern Kommune har støttet med 50.000 kroner og vejledning, Projektet har desuden fået 148.000 kroner fra Nordea-fondens "Her bor vi"-pulje.

Omdannelsen af stadion påbegyndte i marts 2022, og Hemmet Borger- og Erhvervsforening forventer, at borgerne kan begynde at benytte arealet i løbet af sommeren.

Anbefaling	Kommentar
Organisering, rollefordeling og forventningsafstemning	Afklares på forhånd mellem de frivillige og kommunen.
Procesplan	Lav en god procesplan med tidplan og indhold og juster løbende, hvis det er nødvendigt.
Borgerinddragelse	Inddrag borgerne i byen i et fælles kick-off-møde ved at lave konkurrencer, præmier, skæve indslag og 'vild' mad. Gør det attraktivt og nemt at deltage i projektet efterfølgende. Tænk borgernes perspektiv: What's in it for me? Inddrag borgerne – børn, unge og ældre - til selve etableringen af de enkelte vilde arealer f.eks. ved at de planter træer, buske ol.
Ambassadørkorps	Overvej at "Uddanne" et frivilligt ambassadørkorps, en slags grøn bande, som kan sprede det gode budskab om projektet og biodiversitet.
Kick-off-møde	Overvej hvornår på året kick-off-mødet afholdes. Plantning og etablering kan med fordel ske hhv. om foråret eller efteråret. Det afhænger dog af, om der er midler til projektet samt projektets indhold. Forslag til spændende kick-off aktiviteter: • Lækker "vild mad" med naturens egne urter • Aktiviteter/konkurrencer ○ Most æbler ○ Byg din egen æblekage ○ Naturkunst ▪ Kogler ▪ Visne blade ▪ Kastanjedyr ○ Konkurrencer med præmier ▪ Vind et træ til at tage med hjem ▪ Vind et spejl bassin ▪ havetjek fra kommunen ▪ Insekthotel /bihotel ▪ Pileflet

Overordnet oplæg	Sense-making: hvorfor indkalder I til møde? • Fortæl om ideen: Stadion - udviklingsprojekt ○ Lav/vis en plan for arealet ○ Demonstration: tegne stier op ○ Vis biodiversitetstiltag – til inspiration • Vis konkrete eksempler på insektvenlige stauder, aktiviteter/anlæg fra private haver, institutioner, fællesarealer. • Vis film, der er optaget lokalt. • Borgernes egne input og ideer ○ Tag pulsen på borgerne – er det her overhovedet en god ide? Tænk over facilitering i mindre grupper og dernæst opsamling ○ Hvad skal vi arbejde videre med? • Hvad kan deltagerne tage med hjem? ○ Havefolder ○ Information om det lokale projekt ○ Tilbud om havetjek.
Forankring og den løbende udvikling af projektet	Projektet kan altid skaleres op eller ned. Det er en overvejelse, som man kan gøre løbende. I Hemmet vil de f.eks. fortsætte med at udvikle projektet med eksempelvis fuglekasser.
Jura og tilladelser	• Undersøg ejerskabet af de arealer, der indgår i projektet. • Lav en brugsretsaf tale med kommunen, hvis arealet er kommunalt. • Undersøg om man må lave biodiversitetstiltag på andre kommunale arealer f.eks. kommunale byggegrunde • Hav blik for at nogle tiltag kræver myndighedstilladelser såsom: landzonetilladelser • GDPR overvejelser når der optages film/tages billeder i forbindelse med projektet og • Undersøg om man må lave 'havetjek' i private haver.